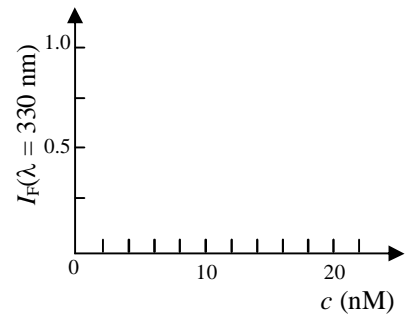
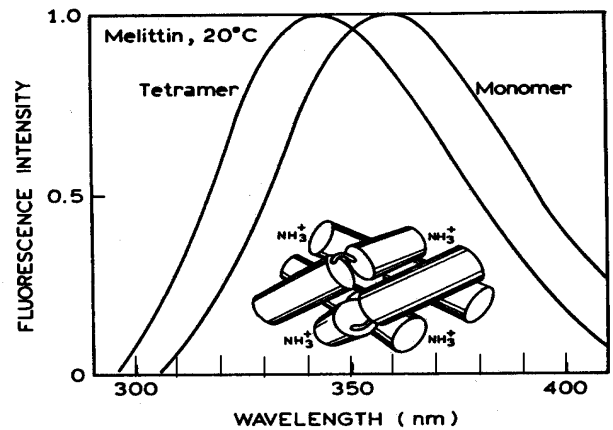

- Melittiini-proteiinissa on yksi tryptofaani (Trp). Kuvassa on melittiinin Trp:n emissiospektrit monomeeristä ja tetrameeristä sekä tetrameerin malli.
  - Piirrä malliin symmetria-akseli, jonka ympäri mallia voidaan kiertää 180° niin, että mikään ei muutu. (1p.)
  - Osoita nuolella yhden monomerin kohta, jossa arvelet tryptofaanin sijaitsevan. (1p.)
  - Miksi tetrameerin spektri on lyhyemmällä aallonpituudella kuin monomeerin spektri? (1p.)
  - Kuinka suurta energiaa (kJ/mol) aallonpituusmuutos vastaa? (2p.) Planckin vakio on $6.6 \cdot 10^{-34}$ (Js), valonnopeus $3 \cdot 10^8$ m/s Avogadron luku $6 \cdot 10^{23}$ /mol.
  - Mellitiinitetrameeri dissosioituu monomeereiksi kooperatiivisesti matalassa pitoisuudessa (n. 10 nM). Piirrä odotettavissa oleva vaste ts. intensiteetti aallonpituudella $\lambda = 330$ nm viereiseen kuvaan. (1p.)

- Lyhyeen, 16-emästä käsittävään, yksittäiseen DNA-juosteen 5'-päähän on kiinnitetty fluoreysiini (FI), ja mitattu alla oleva emissiospektri (—). Vastaavasti on mitattu emissiospektri (---), jossa DNA-juoste on osa kaksoiskierrettä, jonka komplementaarisen säikeen 5'-päässä on rodamiini-leima (Rh).

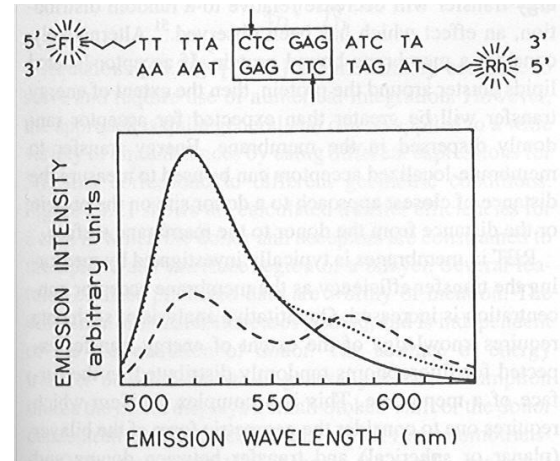
- Miksi FI:n intensiteetti aallonpituudella $\lambda = 520$ nm on matalampi kaksoiskierteisessä kuin yksittäisessä juosteessa? (1p.)

- Määritä aallonpituudella $\lambda = 520$ nm olevista intensiteettien

$$\text{suhteesta } 1 - \frac{I_{\text{double}}}{I_{\text{single}}} = \frac{R_o^6}{R_o^6 + r^6} \text{ FI:n ja Rh:n välinen etäisyys } r$$

kun Försterin etäisyys $R_o = 65 \text{ \AA}$. (2p.)

- Työnohjaajasi pyytää, että em. tuloksen perusteella selvittäisit, onko kaksoiskierteinen jakso poikkeuksellisesti vasenkätisessä Z-DNA muodossa, jonka nousu on $43 \text{ \AA} / 12$ emäsparia verrattuna B-DNA:n nousuun $34 \text{ \AA} / 10$ emäsparia. Mitä vastaat hänelle? (2p.)
- Kuvassa on myös spektri (---), joka on mitattu kaksoiskierteen katkaisevan restriktioentsyymikäsittelyn jälkeen. Tämän jälkeen intensiteetti aallonpituudella $\lambda = 520$ nm on käytännössä yhtä suuri kuin yksittäisen DNA-juosteen. Mistä "ylimääräinen" intensiteetti aallonpituudella $\lambda \approx 560$ nm on peräisin? (1p.)

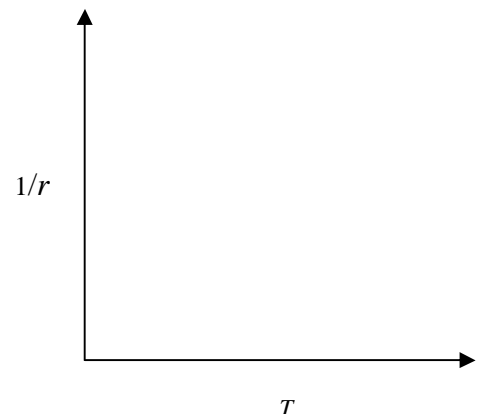

- Proteiinin pyörimisnopeuden ts. rotaatiodiffusiovakion D voi määrittää anisotropian r avulla piirtämällä (Perrinin) yhtälö

$$\frac{1}{r} = \frac{1}{r_0} + \frac{\tau}{r_0} 6D, \text{ jossa } r_0 = 0.4 \text{ on maksimaalinen anisotropia ja } \tau \text{ on}$$

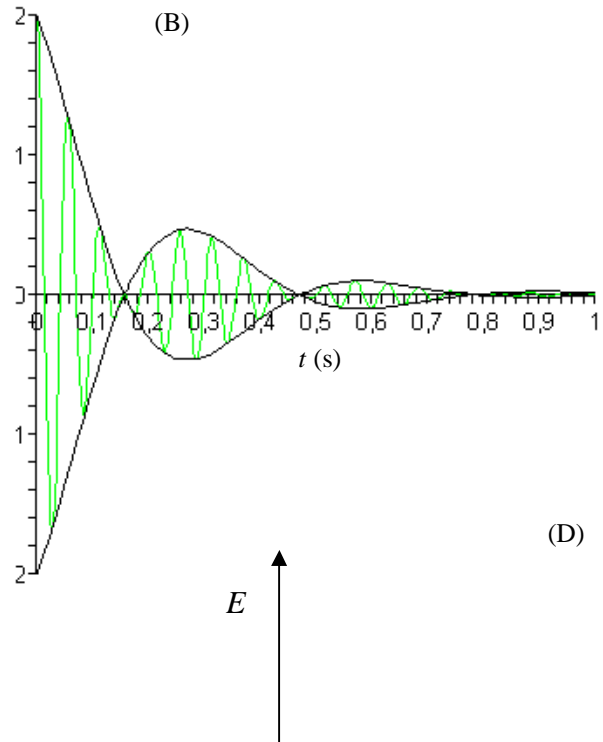
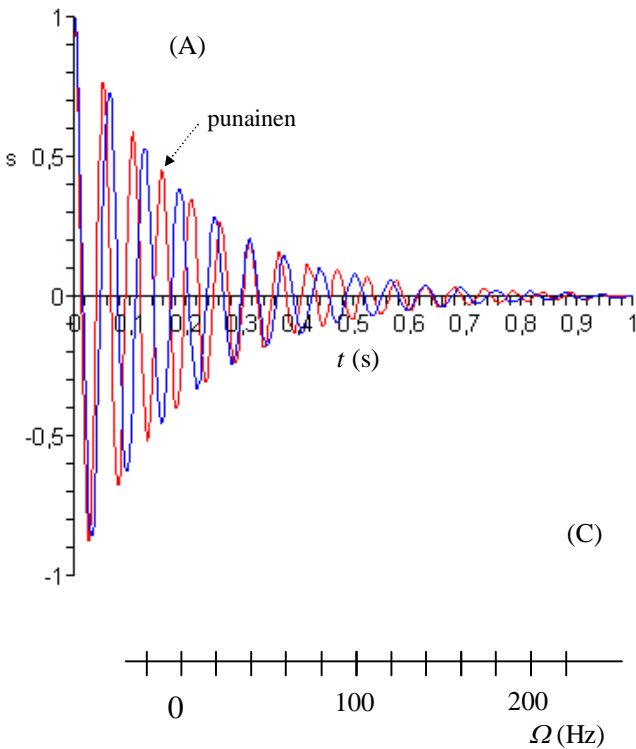
fluoroforin elinaika, lämpötilan T funktiona. Pyöriminen $D = RT/(6\eta V)$ on suoraan verrannollinen lämpöenergiaan RT ja kääntäen molekyylin efektiiviseen kokoon V ja liuoksen viskositeettiin η .

- Piirrä $1/r$ vs. T . (2p.)
- Korkeassa lämpötilassa proteiini denaturoituu, jolloin fluorofori pääsee pyörimään nopeammin, koska auenneen polypeptidiketjun osat liikkuvat toisistaan riippumatta, ts. efektiivinen koko V pienenee. Hahmottele kuvaaja $1/r$ vs. T myös korkeassa lämpötilassa. (2p.)
- Mitä havaitaan, jos fluoroforin elinaika τ on kovin lyhyt verrattuna rotaatiorokorrelaatioaikaan $\tau_c = 1/6D$? (1p.)
- Tavoitteesi on selvittää, onko DNAK-proteiini muodostanut n. 110

kDa kokoisen oktameerin, jonka rotaatiokorrelaatioajaksi arvoit 50 ns. Monomeerin $\tau_c \approx 6$ ns. Millä käytettävissäsi olevista fluoroforeista: DNS ($\tau = 12$ ns), FI ($\tau = 4.5$ ns), TRITC ($\tau = 2.0$ ns) leimaat DNaK:n? (1p.)

4. Kuvassa (A) näkyy kaksi signaalia (sininen ja punainen), jotka vaimenevat yhtä nopeasti.
  - a) Arvioi vaimenemisvakion R_2 suuruus (yksikkö 1/s). (Huom. $e^{-1} \approx 0.37$.) (1p.)
  - b) Arvioi signaalien taajuuudet Ω_{sininen} ja Ω_{punainen} (yksikkö Hz). (1p.)
  - c) Kuvassa (B) näkyy em. kahden signaalin yhteenlaskettu signaali (vihreä). Piirrä kuvaan (C) sitä vastaava Fouriermuunnoksen avulla saatava spektri taajuuden funktiona. (2p.)
  - d) Kuvaan (B) on myös piirrettyä summasignaalin verhoikäyrä (musta), joka myös värähtelee tosin verkkaisesti. Mitä taajuutta verhoikäyrä vastaa spektrissäsi? (1p.)
  - e) Piirrä spektriä vastaava energiatasokaavio kuvaan (D). (1p.)

5. Röntgensäde, jonka aallonpituus on λ , osuu kahteen elektroniin viereisen kuvan mukaisesti. Tulevien säteiden matkaero p voidaan lausua sirottajien välisen etäisyyden r sekä tulevan aaltovektorin s_0 (punainen) avulla, $p = \lambda \mathbf{r} \cdot \mathbf{s}_0 = \lambda r s_0 \cos \phi_0$ ja vastaavasti q sironneen aaltovektorin s (sininen) avulla.
  - a) Kirjoita $\mathbf{S}$:n ja $\mathbf{r}$:n avulla kokonais-matkaero Δl ja sitä vastaava kokonaisvaihe-ero $\Delta \phi$. (2p.)
  - b) Millä vaihe-eron arvolla saadaan maksimi signaali? (1p.)
  - c) Sironnata voi kuvata myös heijastuksena katkoviivoin osoitetuista tasoista. Piirrä kuvaan $\mathbf{S} = \mathbf{s} - \mathbf{s}_0$. (1p.)
  - d) Röntgensäteiden sironnata molekyylistä kuvaa nk. rakennetekijä $\mathbf{F}$, joka on kaikkien sirottajien vektorisumma. Piirrä viereiseen koordinaatistoon kahden sirottajan (A) ja (B) rakennetekijä $\mathbf{F} = f_A \mathbf{1} + f_B \exp(2\pi i \mathbf{r} \cdot \mathbf{S})$, kun $\mathbf{r} \cdot \mathbf{S} = 1/8$ ja kun atomien sironnatekijät ovat $f_A \approx 1$ ja $f_B \approx 1.4$. (1p.)
  - e) Viereissä kuvassa on kolmen sirottajan antama ”diffraktiokuvio”. Piirrä kuvaan (päälle) diffraktiokuvio, kun sirottajia on paljon enemmän. (1p.)

